

Adroddiad i'r: Cyngor Sir

Dyddiad y Cyfarfod: 4 Tachwedd 2014

Aelod / Swyddog Arweiniol:

Awdur yr Adroddiad: Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Democrataidd

Teitl: Protocol y Gyllideb

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad yn ymwneud â phroses y cytunwyd arni i Aelodau gyflwyno gwelliannau a dewisiadau eraill i gynigion y gyllideb i'w hystyried gan y Cyngor.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.2 I geisio cymeradwyaeth yr Aelodau i broses lle gall cynigion eraill i'r gyllideb gael eu cyflwyno gan Aelodau i'w hystyried ochr yn ochr â mesurau a argymhellwyd i'r gyllideb mewn cyfarfod llawn o'r Cyngor.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod Aelodau'n cymeradwyo'r broses lle gall cynigion eraill i'r gyllideb gael eu cyflwyno ar gyfer ystyriaeth yng nghyfarfod y Cyngor fel y nodir yn Atodiad 1.

4. Manylion am yr adroddiad.

4.1 Mae Rheolau Sefydlog y Cyngor yn galluogi Aelodau i gynnig gwneud newid i gynigiad heb rybudd e.e. yn y cyfarfod, mewn rhai amgylchiadau. Mae'r rhain i ychwanegu neu dynnu geiriau o'r cynnig/argymhelliad cyn belled nad yw'r effaith yn negyddu'r cynnig.

4.2 Yn y gorffennol mae'r Aelodau wedi cynnig newid i gynigion y gyllideb sydd wedi bod yn newidiadau cymharol fach sydd wedi bod yn bosibl i'w hamsugno o fewn cyllidebau'r adran. Ni fydd yn bosibl amsugno amrywiaethau i gynigion y gyllideb bellach oherwydd yr hinsawdd ariannol presennol. Felly, bydd unrhyw newid arfaethedig angen cynnwys cynnig arall.

4.3 Mae'r Cyngor wedi bod trwy adolygiad manwl a chynhwysfawr o'i gyllidebau a bydd y cynigion gerbron y Cyngor i'w hystyried yn amodol ar brisio, trafodaeth ac asesiad o effaith manwl. Ni fydd yn bosibl cynnal y lefel yma o brisio ac asesu effaith mewn cysylltiad â dewisiadau eraill a godwyd mewn cyfarfod gyda'r un lefel drwyadl.

- 4.4 Er mwyn i Aelod sy'n dymuno cyflwyno mesur arall i'r gyllideb allu cael ystyriaeth iawn i'r cynnig hwnnw mewn cyfarfod o'r Cyngor mae angen proses fel y gall mesurau o'r fath fod yn destun y lefelau priodol o brisio ac asesu effaith.
- 4.5 Awgrymir bod protocol yn cael ei gytuno gan Aelodau o safbwynt sut mae dewisiadau eraill neu newidiadau arfaethedig i'r gyllideb yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor.
- 4.6 Mae Protocol Cyllideb drafft wedi'i baratoi ac mae'n amgaaedig yn Atodiad 1 i'r adroddiad hwn.
- 4.7 Wrth gwrs, er mwyn i Aelodau allu ystyried pa newidiadau, os o gwbl, y dymument eu cynnig, byddant angen digon o rybudd o'r cynigion a gyflwynir yng nghyfarfod y Cyngor. Gyda'r broses bresennol, mae Aelodau hefyd wedi cael budd o drafod a chraffu cynigion i'r gyllideb mewn cyfres o weithdai cyllideb. Ym mhob un o'r gweithdai hyn, mae'r Aelodau wedi derbyn gwybodaeth sy'n ymwneud ag effaith a maint yr arbedion a amcangyfrifir y cyflawnir gyda phob cynnig.
- 4.8 Felly, bydd Aelodau wedi derbyn digon o wybodaeth i ddeall natur y cynigion a nodi dewisiadau eraill posibl y dymument eu hystyried.
- 4.9 O dan y Protocol drafft arfaethedig, dylai Aelodau sy'n dymuno i'r Cyngor ystyried newid a chynnig arall, ar ôl cael y budd o brisio gan swyddog cyllid ac asesiad o effaith, ddarparu manylion am eu cynnig gydag eilydd i'r Pennaeth Cyllid ac Asedau gynted ag y bydd yn ymarferol ond mewn unrhyw achos dim llai na 10 diwrnod gwaith cyn cyfarfod y Cyngor lle mae'r Aelod yn dymuno iddo gael ei ystyried.
- 4.10 Mae hyn yn golygu y bydd y newidiadau arfaethedig a dewisiadau eraill yn cael y budd o ymddangos gyda'r papurau cyhoeddus er mwyn iddynt gael eu hystyried yn briodol gan Aelodau cyn ac yn y cyfarfod.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Nid yw'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol ar y Blaenoriaethau Corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Nid oes costau uniongyrchol yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn. Mae'n bosibl y bydd yna faich ychwanegol ar swyddogion cyllid os bydd amryw o gynigion eraill yn cael eu cyflwyno ar gyfer eu prisio.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylid cynnwys templed o'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb fel atodiad i'r adroddiad

- 7.1 Nid oes angen adroddiad asesiad o effaith gyda'r adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghori a wnaed gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

- 8.1 Nid yw'r Protocol cyllideb drafft wedi'i ystyried gan y Pwyllgor Archwilio. Trafodwyd y mater mewn Gweithdy Cyllideb ar 8 Hydref a chytunwyd i gyflwyno'r broses hon ar gyfer cymeradwyaeth y Cyngor.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

- 9.1 Mae proses y gyllideb yn cymryd llawer o amser ac ymdrech i'w chwblhau. Pe bai Aelodau'n dymuno cynnig newidiadau maent angen sicrhau eu bod yn rhoi cymaint o amser â phosibl i swyddogion eu hadolygu. Mae cynigion mwy yn amlwg angen mwy o amser i'w hasesu. Mae yna berygl er bod swyddogion yn cael yr amser i adolygu'r cynigion, nad yw'r papurau'n cael eu darparu mewn pryd i'r Aelodau ystyried y cynnig yn iawn.

10. Pa risgiau sy'n bodoli, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 10.1 Y perygl o beidio cael proses y cytunwyd arni lle gall dewisiadau eraill arfaethedig i fesurau'r gyllideb gael eu prisio'n llawn ac asesu eu heffaith cyn cyfarfod o'r Cyngor yw nad yw Aelodau sy'n dymuno cynnig mesurau eraill yn gallu cael eu hystyried gan y Cyngor ar yr un sail â'r cynigion a argymhellir i'r gyllideb.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972